

ZAPISNIK
sa 35. sjednice Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore,
održane 10. jula 2014. godine

Sjednica je počela u 10 sati i 10 minuta.

Sjednicom je predsjedavao dr Halil Duković, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali sljedeći članovi/ce Odbora: doc. dr Srđa Popović, dr Izet Bralić, Snežana Jonica, mr Dritan Abazović, Milutin Đukanović i Nikola Gegaj, zamjena člana Husnije Šabovića, u skladu sa članom 55 Poslovnika Skupštine Crne Gore.

Sjednici nijesu prisustvovali poslanici/ce: Kemal Zoronjić, Ljerka Dragičević, Radovan Asanović i dr Ljiljana Đurašković, zamjenica predsjednika Odbora.

Sjednici je, u skladu sa članom 67 stav 1 Poslovnika Skupštine Crne Gore, prisustvovao direktor Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, Safet Kurtagić.

Sjednici su po pozivu, u skladu sa članom 67 stav 2 Poslovnika Skupštine, prisustvovali: pomoćnik ministra za ljudska i manjinska prava Leon Gjokaj, predsjednik NVO „Građanska alijansa“, Boris Raonić i koordinator Programa Ljudskih prava u NVO „Građanska alijansa“, Milan Radović.

Sjednicu su pratili predstavnici medija.

Na početku sjednice predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković je saopštio da je Skupština Crne Gore 25. saziva na drugoj sjednici prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja, 19. juna 2014. godine donijela Odluku o razrješenju i izboru jednog člana Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore. Tom Odlukom razriješen je dužnosti člana Odbora za ljudska prava i slobode dr Novica Stanić, a za člana Odbora izabran je Milutin Đukanović.

Predsjednik Odbora dr Halil Duković je predložio izmjene i dopunu Dnevnog reda predloženog Sazivom za 35. sjednicu Odbora za ljudska prava i slobode. Predložio je da se (Komentari na) Izvještaj o radu Radne grupe za razmatranje modela organizacije, funkcionisanja i načina raspodjele sredstava Fonda za manjine, odnosno za izradu akata o radu Fonda za manjine, koji je Skupštini Crne Gore podnio Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava ne razmatraju na ovoj sjednici, već na sjednici na kojoj će se razmatrati Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama koji je utvrđen Programom rada Vlade Crne Gore za 2014. godinu u III kvartalu.

S obzirom da je svim članovima Odbora dostavljen Zapisnik sa 32. sjednice Odbora, održane 16. juna 2014. godine, Predsjednik je predložio da se, u cilju ažuriranja rada Odbora, poslanici o istom izjasne.

Istakao je da su u periodu od prethodne do ove sjednice Odboru dostavljena tri dopisa koji su na početku sjednice dostavljeni svim članovima Odbora radi upoznavanja.

Članovi Odbora su prihvatili predloge Predsjednika Odbora za ljudska prava i slobode.

Za sjednicu je utvrđen sledeći

DNEVNI RED:

-Usvajanje Zapisnika sa 32. sjednice Odbora za ljudska prava i slobode, održane 16. juna 2014. godine-

1. IZVJEŠTAJ O RADU FONDA ZA ZAŠTITU I OSTVARIVANJE MANJINSKIH PRAVA ZA 2012. GODINU, koji je podnio Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava;

2. IZVJEŠTAJ O RADU FONDA ZA ZAŠTITU I OSTVARIVANJE MANJINSKIH PRAVA ZA 2013. GODINU, koji je podnio Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava I

3. TEKUĆA PITANJA.

Zapisnik sa 32. sjednice Odbora za ljudska prava i slobode, održane 16. juna 2014. godine usvojen je jednoglasno, bez primjedbi.

Poslanica Snežana Jonica reagovala je proceduralno navodeći da se već drugi put dešava da prilikom razmatranja Izvještaja o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, a ovog puta čak dva Izvještaja, Odbor unaprijed ima utvrđeno vrijeme za realizaciju druge aktivnosti istog dana, čime se ograničava vrijeme za raspravu o izvještajima. Konkretno, zbog posjete pritvorskoj jedinici u Podgorici, zakazane za 11 sati i 30 minuta, poslanicima se limitira vrijeme za raspravu povodom važnih izvještaja koji su zbog nepravilnosti u radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava tema brojnih sporenja.

Podsjetila je da je prethodni put, kada je razmatran Izvještaj o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2011. godinu istog dana bio zakazan sastanak članova Odbora sa predstavnicima Saveza udruženja roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju "Naša inicijativa" čime je bilo ograničeno trajanje rasprave o Izvještaju Fonda.

Takođe, poslanica Jonica je reagovala i zbog postupanja Odbora po predstavkama građana i podsjetila da je Odlukom o izmjenama i dopunama Poslovnika Skupštine definisano da Odbor za ljudska prava i slobode, između ostalog, razmatra i zauzima stavove po predstavkama građana i pravnih lica koje se odnose na ostvarivanje prava građana. Nakon toga, Odbor je na sjednici kojoj nije prisustvovala donio Zaključak da predstavke upućene Odboru prosleđuje Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore na dalje postupanje. Mišljenja je da ukoliko Odbor ne želi da vrši tu nadležnost, Kolegijumu Predsjednika Skupštine treba predložiti izmjene Poslovnika u vezi sa tom nadležnošću ovog radnog tijela.

Podsjetila je da je Socijalistička narodna partija podnosila inicijativu da se formira posebni odbor koji će se baviti predstavkama i pritužbama građana, jer smatraju da Skupština treba da bude mjesto gdje će građani koji neposredno biraju poslanike istima moći i da se obraćaju. Ovakav odnos Odbora za ljudska prava i slobode prema predstavkama građana smatra krajnje neprimjerenim i mišljenja je da nadležnost Odbora nije da bude poštar između građana i Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore. Saopštila je da o toj temi treba raspravljati u narednom periodu, dok je sada željela o istom samo napomenuti, s obzirom da neće biti dovoljno vremena ni za raspravu o dva Izvještaja.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković je saopštio da pritvorska jedinica u Podgorici tzv. „Betonjerka“ radi 24 sata tako da će poslanici u posjetu moći otići i kasnije, ali svakako treba voditi računa i o licima koja su pozvana da sa članovima Odbora posjete pritvorsku jedinicu. Mišljenja je da se izvještaji mogu kvalitetno razmotriti za sat i po vremena, ali ukoliko bude potrebno, produžiće se vrijeme za raspravu.

U vezi sa primjedbom poslanice Snežane Jonica na način postupanja Odbora za ljudska prava i slobode prema predstavkama, saopštio je da je Odbor na 72. sjednici održanoj 30. maja 2012. godine, kada je i on bio član, a ne Predsjednik Odbora, jednoglasno donio Zaključak kojim je utvrđeno na koji način će Odbor postupati po predstavkama. To što poslanica Jonica nije prisustvovala sjednici Odbora ne znači da Odbor ne treba da radi.

PRVA TAČKA- IZVJEŠTAJ O RADU FONDA ZA ZAŠTITU I OSTVARIVANJE MANJINSKIH PRAVA ZA 2012. GODINU, koji je podnio Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava

Uvodno obrazloženje o Izvještaju o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2012. godinu podnio je direktor Fonda Safet Kurtagić.

Istakao je da mu je zadovoljstvo da članovima Odbora za ljudska prava i slobode predstavi Izvještaj o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2012. godinu i isti predloži na usvajanje. Naveo je da je članom 12 Odluke o osnivanju Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava utvrđeno da Fond jednom godišnje podnosi Skupštini Crne Gore Izvještaj o radu i načinu raspodjele sredstava. Razlog kašnjenja dostavljanja Izvještaja je što je Izvještaj o radu Fonda za 2011. godinu u Skupštini razmatran u novembru 2013. godine, kada je istekao mandat dotadašnjem direktoru Fonda i raspisan konkurs za izbor novog direktora. Smatrao je da je pravo i obaveza novoizabranog direktora da sačini Izvještaj o radu, jer ne bi bilo logično da novoizabrani direktor brani Izvještaj koji je sačinio njegov prethodnik.

Kako je predstavnicima savjeta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u Upravnom odboru Fonda bio istekao mandat, novoizabranim nijesu bili verifikovani mandati, a imajući u vidu izričite zahtjeve pojedinih manjinskih savjeta da u radu Upravnog odbora Fonda, posebno u odlučivanju o izboru direktora i raspodjeli sredstava Fonda, mogu učestvovati isključivo novoizabrani predstavnici, bili su prinuđeni da raspisivanje dva konkursa: za izbor direktora i za raspodjelu sredstava Fonda pomjere do verifikacije mandata novim članovima Upravnog odbora iz reda manjinskih nacionalnih savjeta.

Saopštio je da su u vrijeme sačinjavanja Izvještaja u Fondu boravili i službenici Državne revizorske institucije. U isto vrijeme sa radom je počela Radna grupa Ministarstva za ljudska i manjinska prava koja je imala zadatak da razmotri model funkcionisanja i način raspodjele sredstava Fonda. Smatrajući da su njihovi izvještaji trebali da budu sastavni dio ovog Izvještaja kasnilo se sa dostavljanjem Izvještaja Skupštini Crne Gore. Direktor Kurtagić je istakao da je napravio i dostavio obiman Izvještaj iz razloga što su na prethodnim sjednicama Odbora za ljudska prava i slobode prilikom razmatranja izvještaja Fonda postavljena brojna pitanja, pa je nastojao da u Izveštaju za 2012. godinu da odgovore na pitanja i na primjedbe u vezi sa radom Fonda u prethodnom periodu.

Saopštio je da je Odluka Upravnog odbora o prvoj raspodjeli sredstava Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2012. godinu poništena od strane Upravnog suda. U Izvještaju je informisao o postupanju Fonda po Presudi Upravnog suda. Dao je i komentare na rad Radne grupe za izradu akata o radu Fonda za manjine koju je formirao Odbor za ljudska prava i slobode. Podsjetio je da je Radna grupa imala zadatak da izvrši razmatranje i eventualno redefinisane modela organizacije i načina raspodjele sredstava Fonda. Smatra da su poslanici putem Izvještaja dobili kvalitetne informacije o radu Fonda.

U raspravi su učestvovali: Boris Raonić, predsjednik NVO „Građanska alijansa“, Milan Radović, koordinator Programa Ljudskih prava u NVO „Građanska alijansa“ i poslanici, članovi Odbora: doc.dr Srđa Popović, Snežana Jonica, mr Dritan Abazović, Milutin Đukanović i predsjednik Odbora dr Halil Duković.

Boris Raonić, predsjednik NVO “Građanska alijansa” je zahvalio Odboru na kontinuirano dobroj saradnji. Podsjetio je da su saradnjom poslanika i nevladinog sektora pokrenute brojne

teme, kao što su pitanja koja se odnose na torturu, stanje u zatvorima i pritvorskim jedinicama, LGBT prava i ocijenio da je zajedničkim djelovanjem mnogo toga poboljšano u navedenim oblastima. Saopštio da se njihova organizacija uglavnom fokusira na razmatranje problema koji postoje u našem društvu. Ocijenio da je Fond jedna od institucija u kojoj tokom poslednjih pet godina ne vide nikakve pomake. Podsjetio je da se u Izvještajima Evropske komisije o napretku Crne Gore pominje funkcionisanje Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, kao i u Univerzalnom periodičnom izvještaju Ujedinjenih nacija. Upravni sud Crne Gore je poništio Odluku Fonda o raspodjeli sredstava za 2012. godinu, Državna revizorska institucija je dala Preporuke tokom 2011. godine, pa je tokom kontrolne revizije 2012. godine utvrđeno da Fond još ne funkcioniše kako treba i nije ispoštovao Preporuke, što se može vidjeti i iz materijala koji je NVO „Građanska alijansa“ dostavila članovima Odbora uoči održavanja sjednice.

Pored toga, nevladin sektor i mediji konstantno ukazuju na probleme u ovoj oblasti koji se još ne rješavaju iz više razloga. Nejasno je ko treba da pokrene inicijativu. Podsjetio je na rad Radne grupe koju je formirao Odbor, nakon čega je Izvještaj sa preporukama poslat Ministarstvu za ljudska i manjinska prava koji su saopštili da o tome treba da odlučuje Skupština kao osnivač Fonda. Proteklo je značajno vrijeme, problemi nijesu riješeni, a ogromni novac je potrošen. Po mišljenju Raonića, novac je potrošen na nacionalističke projekte koji narušavaju građansku državu Crnu Goru i vode ka segregaciji i povećanju etničke distance.

U vezi sa izlaganjem direktora Fonda Kurtagića i razlozima zbog kojih nije ranije podnio Izvještaj, upitao je da li u našim institucijama postoji „institucionalna memorija“ i da li zbog kadrovskih promjena treba da se dovodi u pitanje funkcionisanje institucija. Jasno je da se mora podnijeti izvještaj o tome kako institucija funkcioniše i na koji način raspolaže sredstvima. Smatra da je došao trenutak da poslanici kažu da je vrijeme da se prekine sa ovakvom praksom rada Fonda. Istakao je da postoji konflikt interesa koji više nije konflikt, već „harmonija interesa“. Takođe, ukazao je i na tajnost rada Fonda, ukazujući da se na zahtjeve nevladinog sektora da prisustvuju sjednicama Upravnog odbora, odgovora da će na samoj sjednici članovi Upravnog odbora odlučiti da li predstavnik nevladinog sektora može da prisustvuje, pa se dešava da nakon odluke Upravnog odbora predstavnik nevladinog sektora treba da dođe na sjednicu za par minuta.

Nakon određenih pritisaka oko raspodjele sredstava uvedene su bodovne liste, ali u Fondu još uvijek funkcionišu na način da Romi dobijaju 10%, Hrvati 10%, Bošnjaci 18-20%, Muslimani 20% i članovi Upravnog odbora, pripadnici tih manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, dogovaraju kako će da podijele sredstva. Mišljenja je da se fingiraju pravila i bodovne liste prilikom raspodjele sredstava. Naveo je da postoji partijsko zapošljavanje, nezakonito odlučivanje, problematično korišćenje sredstava za funkcionisanje Fonda. Ovakvo funkcionisanje jedne institucije u državi koja stremi vladavini prava i koja treba da njeguje manjinska prava, ali ne na ovakav način, jednostavno je neprihvatljivo. Zamolio je poslanike da pogledaju Presudu Upravnog suda, Preporuke Državne revizorske institucije, mišljenja međunarodnih organizacija i nedavnu Odluku o raspodjeli sredstava Fonda i da nakon toga procijene kakav je rad Fonda. Smatra da treba ubrzati i rad na donošenju Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama. Pozvao je članove Odbora za ljudska prava i slobode da ne prihvate Izvještaj Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2012. i Izvještaj za 2013. godinu.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode je saopštio da je pravo svakog poslanika da odluči kako će glasati.

Milan Radović, kordinator Programa ljudskih prava u NVO „Građanska alijansa“ je saopštio da je „Građanska alijansa“ podnijela tužbu Upravnog sudu i na poslednju Odluku o raspodjeli sredstava Fonda iz juna 2014. godine, iz razloga što presuda Upravnog suda iz 2013. godine nikada nije izvršena, a Fond opet donosi iste odluke koje su i dalje bez obrazloženja i pravne pouke. Alarmantno je da se raspravlja o Izvještaju o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2012. godinu gdje je Presudom Upravnog suda

poništena Odluka Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, a da ona kasnije nikada nije ispoštovana u praksi. Svima je jasno šta znači ako se presuda Upravnog suda ne ispoštuje i milionska sredstva nastave na takav način dijeliti.

Poslanik doc.dr Srđa Popović je saopštio da nije dobro 2014. godine raspravljati o Izvještaju o radu Fonda za 2012. godinu. Mišljenja je da bi dobro bilo da je u Izvještaju sadržana informacija i o projektima koji nijesu prihvaćeni. Tabelarno je trebalo dostaviti i spisak tih projekata i razloge zbog kojih nijesu prihvaćeni. Navodi se da je pristiglo 193 projekta, 92 su odbijena, 91 je prihvaćen, dok za deset nema podataka koji su, smatra, "isparili". Da li je tih deset nečijom samovoljnom skrajnuto ili je tehnička greška, upitao je poslanik Popović. Saopštio je da očekuje od Direktora Fonda odgovore na sva pitanja i optužbe na račun funkcionisanja Fonda, kao i da ponudi detaljna obrazloženja, od čega će zavisiti i način njegovog glasanja o Izvještaju.

Poslanica Snežana Jonica je saopštila da je neprihvatljivo da Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava dostavlja Izvještaj o radu za 2012. godinu tek 20. maja 2014. godine. Ocijenila je da je u Izvještaju napisano sve ono što nije trebalo, dok su bitne stvari o kojima je trebalo upoznati poslanike, izostavljene. Takođe, saopštila je da je najmanje direktor Fonda imao pravo da komentariše i kvalifikuje rad Radne grupe koju je formirao Odbor za ljudska prava i slobode na način na koji je to uradio, a da pri tome sam Fond ne obavlja svoj posao. Direktor u Izvještaju navodi da je rad Radne grupe okončan na neprimjeren način, što je, kako je poslanica Jonica navela, neprimjerena kvalifikacija od strane direktora Fonda.

Naglasila je da u Izvještaju nije predstavljeno kako su donošene odluke, kojim kriterijumima su se rukovodili članovi Upravnog odbora, šta se desilo sa projektima koji su „isparili“ i šta je suština podržanih i odbijenih projekata. Saopštila je da je neprihvatljivo da se ne ispunjavaju Preporuke Državne revizorske institucije. Upitala je direktora Fonda otkud mu pravo da u pozitivnom tonu govori o radu Fonda u godini u kojoj je na Upravnom sudu poništena Odluka o raspodjeli sredstava. Navela je da to daje prostor makar za malo samokritike i očekivala je da će Izvještaj početi upravo rečenicom o poništenju Odluke o raspodjeli sredstva za 2012. godinu i Presudi Upravnog suda, kao i podacima šta je Fond uradio po tom pitanju.

Takođe, u Izvještaju se navodi da se Fond suočava sa nedostatkom administrativnih kapaciteta, ali ni tome nije krivac Fond, već Ministarstvo finansija koje nije imalo razumijevanja. Nakon toga, slijedi podatak da je Ministarstvo finansija kasnije imalo razumijevanja, ali je Fond procijenio da u tom momentu ne treba popunjavati slobodna radna mjesta, jer su čekali rezultate rada Radne grupe koja je po ocjeni direktora bila „neprimjerena“. Ocijenila je da na kraju Fond nije ništa uradio na poboljšanje administrativnih kapaciteta, jer su ocijenili da im to ne odgovara. Podsjetila je da je prethodnih godina Direktor Fonda govorio kako nema dovoljno novca i kapaciteta čak ni za ispunjavanje Preporuka Državne revizorske institucije čije ispunjavanje ne smije da se dovede u pitanje. Naglasila je da je Direktor Fonda baš tada kupio izuzetno luksuzno auto kako bi na taj način „doprinio kredibilitetu manjina u društvu“. Upitala je da li u Poslovniku o radu Fonda postoje jasna pravila za održavanje elektronske sjednice i da li je definisano o kojim temama se može raspravljati na takvoj sjednici s obzirom da je u 2012. godini o vrlo važnoj temi održana elektronska sjednica.

Poslanik mr Dritan Abazović je istakao da je situacija vrlo jednostavna za svakog ko hoće da je shvati i mišljenja je da nema osnova i logike da Odbor podrži Izvještaj Fonda za 2012. i 2013. godinu zato što nije ispoštovana Presuda Upravnog suda. Zatražio je odgovor zašto ta Presuda nije ispoštovana. Saopštio je da godinama postoje problemi u Fondu i pokušava se napraviti nova reorganizacija koja bi trebala da doprinese rješavanju tih problema. Složio se sa 90% ocjena koje je o radu Fonda dao predsjednik NVO „Građanska alijansa“ Boris Raonić, s tim što je naglasio da ne treba generalizovati da su svi projekti koje je Fond podržao nacionalistički, jer ima i projekta koji su vrlo dobri. Alarmantna je situacija da se pod okriljem zaštite manjina želi braniti nešto što nije u skladu sa zakonima. Poslanik Abazović je istakao da atak na Fond nije napad na manjine i da su svi dužni, bez obzira na kulturni i nacionalni

identitet, da obezbijede da raspodjela sredstava i projekata bude što kvalitetnija i odgovora onom što bi Fond trebao da radi. Nakon svih pritužbi upućenih na rad Fonda mišljenja je da Izvještaje ne treba podržati i da Skupština, kao osnivač Fonda, treba što prije da se posveti regulisanju rada Fonda za manjine. Moraju se konstatovati problemi, a za njihovo rješavanje treba preduzeti konkretne mjere.

Poslanik Milutin Đukanović je saopštio da Nova srpska demokratija ne pristaje da postoji Srpski nacionalni savjet i ne podržava njihovo finansiranje iz Fonda, te da je to jedan od razloga zašto neće prihvatiti Izvještaj. Istakao je da nije saglasan sa tim da Srbi treba da ostvaruju prava kao manjinski narod, jer ih u Crnoj Gori ima oko 30 odsto. Naveo je da se novac koji dobija Srpski nacionalni savjet koristi za politički obračun sa Novom srpskom demokratijom i Demokratskim frontom, a prilikom raspodjele sredstava postoji konflikt interesa, jer članovi Upravnog odbora sredstva dodjeljuju svojim bliskim nevladinim organizacijama. Podsjetio je da Upravni odbor ne može sam sebi da daje novac.

Direktor Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava Safet Kurtagić negirao je navode članova Odbora i predstavnika civilnog sektora, naglašavajući da je u funkcionisanju Fonda postignut napredak. Konstatacija Borisa Raonića da u funkcionisanju Fonda i raspodjeli sredstava nije postignut nikakav napredak ne samo da nije tačna, već je i zlonamjerna. Naglasio je da postepeno otklanjaju slabosti koje su postojale u funkcionisanju i raspodjeli sredstava, pa se iz godine u godine postiže vidan napredak. Ocjena da se milionska sredstva dijele za nacionalističke projekte i projekte koji uništavaju građansku Crnu Goru po mišljenju direktora Kurtagića je posledica nedovoljne obaviještenosti i radu i zadacima Fonda ili je zlonamjerna. Podsjetio je da je Fond osnovan radi podrške projektima koji se bave očuvanjem i zaštitom manjinskih posebnosti u oblasti nacionalnog, etničkog, kulturnog, jezičkog i vjerskog identiteta. Ako je to osnovna definicija Fonda i ako je raspodjela sredstava po odredbama definisanim Zakonom, segregacija, onda se pojmovi ne shvataju na pravi način. Ocijenio je da je predsjednik Građanske alijanse Boris Raonić na prilično grub način okarakterisao rad Fonda tako da je za njega sve što je saopštio Raonić neoprihvatljivo. Direktor Fonda je saopštio da predstavnici Građanske alijanse nijesu podnosili tužbu Upravnom sudu u godini kada su bili obuhvaćeni raspodjelom sredstava Fonda, a za sve ostale godine podnosili su i tužbe i krivične prijave.

U vezi sa podacima o projektima koji nijesu dobili podršku Fonda i koji su odbijeni od strane Upravnog odbora, direktor Fonda je saopštio da se podaci mogu naći na web sajtu Fonda, a u Izvještaju je samo broj tih projekata. Saopštio je da daju detaljna obrazloženja za svaku odluku- i o podržanim i o projektima koji nijesu dobili podršku. Ocjene da Fond dijeli sredstva nezakonito su neprihvatljive, s obzirom na sastav Upravnog odbora Fonda kojeg su u početku činili poslanici, predstavnici nacionalnih manjinskih savjeta i predstavnik Ministarstva za ljudska i manjinska prava, što je jasna garancija da predstavnici takvih institucija neće raditi onako kako ne treba. Podsjetio je da je kasnije izmjenama Zakona o sprečavanju sukoba interesa definisano da poslanici ne mogu biti članovi upravnih odbora, time ni Upravnog odbora Fonda za manjine. Naveo je da se on lično ne slaže sa time da su poslanici koji su bili članovi Upravnog odbora Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava bili u konfliktu interesa, jer je Skupština osnivač Fonda.

Odgovarajući na pitanja poslanice Snežane Jonice, direktor Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava Safet Kurtagić je saopštio da je njegov utisak o onome što je govorila poslanica Jonica drugačiji i ne bi dalje o tome komentarisao. U vezi sa kvalifikovanjem rada Radne grupe saopštio je da je te komentare uradio u svojstvu člana Radne grupe, a ne direktora Fonda kako bi članovima Odbora za ljudska prava i slobode i poslanicima Skupštine Crne Gore stavio do znanja da rad te Radne grupe nije završen, a da su zaključci donešeni, kako je naveo, nasumično i kao takvi ne obavezuju ni njega, niti bilo koga, jer su, po njegovoj ocjeni, iskonstruisani i ne predstavljaju suštinu onoga što je radila Radna grupa.

Istakao je da su Presudu Upravnog suda ispoštovali, a obrazloženja odluka su bolja i kvalitetnija. Donešena je Odluka sa boljim obrazloženjem, jer je zbog nepostojanja obrazloženja prethodna Odluka poništena na Upravnom sudu. Odluke o raspodjeli sredstava donose se pojedinačno za svaki projekat, komisije predlažu, a Upravni odbor glasanjem usvaja odluke i potreba ja većina od ukupnog broja članova Upravnog odbora, tj. osam glasova za svaku odluku. Konačna odluka predstavlja zbir svih pojedinačnih odluka. Direktor Fonda ne odlučuje o dodjeli sredstava, niti u obrazlaganju predloga, ali to ne znači da ne snosi odgovornost za donešene odluke. Smatra da će Radna grupa Ministarstva za ljudska i manjinska prava predložiti da se izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama donesu novi akti o radu Fonda i nada se da će to dovesti do poboljšanja, iako ima utisak da je i rad te Radne grupe naglo prekinut. Na komentare da i Srpski nacionalni savjet dobija sredstva od Fonda odgovorio je da je Srpski nacionalni savjet konstituisan kao i svaki drugi u Crnoj Gori i da shodno tome imaju pravo da apliciraju i dobijaju sredstva u raspodjeli sredstava Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava. Na pitanje da li su predstavnici manjinskih nacionalnih savjeta koju su članov Upravnog odbora Fonda u konfliktu interesa, direktor Fonda je odgovorio da su od Komisije za sprečavanje sukoba interesa dobili tumačenje da nijesu i da samo ne mogu učestvovati u donošenju odluke o svojim projektima, a imaju pravo da konkurišu.

Poslanica Snežana Jonica je saopštila da od Direktora Fonda nije dobila odgovore na konkretna pitanja koja je prethodno postavila. Zamolila je pomoćnika ministra za ljudska i manjinska prava Leona Gjokaja da odgovori da li su po njegovoj ocjeni obrazloženja u novoj Odluci o raspodjeli sredstava takva da ispunjavaju ono što piše u obrazloženju Presude Upravnog suda. Takođe, zatražila je odgovor i na pitanje da li je Poslovníkom o radu Fonda regulisano održavanje elektronskih sjednica, kao i odgovore o ispunjavanju Preporuke Državne revizorske institucije i jačanju administrativnih kapaciteta Fonda. Upitala je i zašto u Izvještaju nije dostavljena nova Odluka o raspodjeli sredstva Fonda za 2012. godinu.

Poslanik Milutin Đukanović je saopštio da direktor Fonda dobro zna kako se dijele sredstva Srpskom nacionalnom savjetu, jer je jasno da li Momčilo Vuksanović ima uticaja na raspodjelu sredstava za srpsku televiziju, radio, novine i izdavačku djelatnost. Istakao je da je direktor Fonda pristao da brani nešto što je neodbranljivo.

Boris Raonić je napomenuo da o većini Odluka nije odlučivao direktor Fonda, pa bi ubuduće trebalo zvati i predsjednika Upravnog odbora koji bi mogao da odgovori na konkretna pitanja. Mišljenja je da bi Direktor mogao da saopšti da li su dodijeljena sredstva onima koji nijesu podnijeli izvještaj za prethodnu godinu. Upitao je da li postoji drugostепенost u odlučivanju. Komentarišući odgovor Direktora Fonda poslanici Snežani Jonici, Raonić je saopštio da u periodu kada treba da se podstakne razvijanje kontrolne uloge Skupštine, neprihvatljivo je da se jednom poslaniku odgovori „Moj utisak je drugačiji, ne bih više o tome“, Takođe, ocijenio je da je klasičan konflikt interesa postojao kada su poslanici bili članovi Upravnog obora Fonda, jer se podnosio izvještaj, a nakon toga u Skupštini su odlučivali o istom tom izvještaju.

Leon Djokaj, pomoćnik ministra za ljudska i manjinska prava je saopštio da u raspodjeli iz 2012. godine koju je oborio Upravni sud nije učestvovao, odnosno da je učestvovao u radu Upravnog odbora, ali ne i u donošenju odluka. Veoma mali broj multietničkih projekata se podržava, a te godine konkretno nije podržan nijedan multietnički projekat. Takođe, naglasio je da Poslovníkom o radu Fonda nije definisano održavanje elektronskih sjednica.

Saopštio je da se ne slaže da organizacije koje se bave ljudskim pravima ne mogu da apliciraju sa projektom koji se tiče manjinskih prava ukoliko se tiču određene nacionalne manjine. Podsjetio je da su nekad takvi projekti dobijali poršku, a u drugim situacijama nijesu. Izrazio je nadu i očekivaje da će se izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i sloboda detaljno regulisati rad Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava.

Direktor Fonda Safet Kurtagić je saopštio da ne postoji dokument o elektronskim sjednicama, ali ni dokument koji zabranjuje takve sjednice, pa je jedna održana zbog hitnosti

postupka i tada je donešena Odluka o formiranju komisija. Komisije su kasnije davala svoja mišljenja i predloge Upravnom odboru koji je o svemu odlučivao. Saopštio je da je Fond u raspodjeli sredstava odlučivao shodno važećim zakonskim propisima, a da će i ubuduće poštovati sve odredbe Zakona.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković je ocijenio da je u radu Fonda bilo određenih nepravilnosti o čemu je bilo riječi i u nekoliko izvještaja Evropske komisije o napretku Crne Gore. Postoje i određeni pozitivni pomaci u radu Fonda. Jedno vrijeme dodjela sredstava se vršila na osnovu procentualnog učešća manjina u strukturi stanovništva. Kasnije je ta odredba Zakona izmijenjena, pa se odlučivalo na osnovu kvaliteta projekata. Mišljenja je da je jedan mali broj projekata bio na granici nacionalističkog. Međutim, postoji veliki broj projekata koji su veoma dobri, a najbolja adresa, maltene i jedina, za dobijanje sredstava za realizaciju projekata manjinskih naroda jeste Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava.

Mora se priznati da je Fond u velikoj mjeri opravdao svoje postojanje. Predsjednik Odbora je podsjetio na iskustvo sa kojim su članovi Odbora upoznati prilikom studijske posjete Parlamentu Hrvatske i uvjerali se da podnosioci projekata koji dobiju sredstva za njihovu realizaciju, potpisuju izjavu, a nakon toga ako ne podnesu izvještaj ili sredstva utroše nenamjenski, ne samo da moraju sredstva vratiti, već i krivično odgovaraju. Smatra da bi i u Crnoj Gori to trebalo detaljnije urediti.

Predsjednik je saopštio da su projekti dobri, ali problem je u trošenju sredstava, tako da se mora više raditi na praćenju realizacije projekata. U vezi sa sastavom Upravnog odbora Fonda, mišljenja je da predstavnici nacionalnih savjeta ne treba da budu u Upravnom odboru ukoliko se sredstva dijele nacionalnim savjetima.

Predsjednik Odbora je ocijenio da je Fond doprinio poboljšanju položaja manjinskih naroda, a složio se sa poslanikom Abazovićem da se ovdje ne „sudi“ manjinama, već govori o radu jedne institucije koja se bavi manjinama. Izrazio je uvjerenje da će se funkcionisanje Fonda detaljnije regulisati izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama.

Pozvao je članove Odbora da prihvate Izvještaj Fonda, uz nadu da će se rad Fonda poboljšati putem predstojećih izmjena Zakona planiranog Programom Vlade za III kvartal 2014. godine.

Odbor za ljudska prava i slobode, zbog ishoda glasanja (tri glasa „za“ i tri glasa „protiv“), nema predlog prema Skupštini o Izvještaju o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2012. godinu.

Poslanici Snežana Jonica, mr Dritan Abazović i Milutin Đukanović su izdvojili mišljenje.

Na osnovu čl. 69 i 162 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore sa 35. sjednice od 10. jula 2014. godine, podnosi Skupštini

IZVJEŠTAJ

O RAZMATRANJU IZVJEŠTAJA O RADU FONDA ZA ZAŠTITU I OSTVARIVANJE MANJINSKIH PRAVA ZA 2012. GODINU

Odbor za ljudska prava i slobode je i u 2014. godini nastavio sa aktivnostima utvrđenim Planom aktivnosti za 2014. godinu, posvećenim nastavku aktivnosti u procesu pristupanja Evropskoj uniji i ispunjenju obaveza utvrđenih Rezolucijom Evropskog parlamenta o Crnoj Gori od 6. februara 2014. godine, Izvještajem Evropske komisije o napretku Crne Gore iz oktobra 2013. godine, kao i onim u funkciji ukidanja monitoringa PSSE uvedenog Crnoj Gori juna 2012. godine Rezolucijom 1890, naročito kroz realizaciju obaveza iz akcionih planova Vlade za poglavlja 23 i 24 u funkciji izgradnje efikasnih institucija i društva vladavine prava, kao preduslova za dalji demokratski razvoj države Crne Gore.

Polazeći od navoda iz Izvještaja Evropske komisije o napretku Crne Gore za 2013. godinu: „Crna Gora nastavlja da obezbjeđuje poštovanje i zaštitu manjina i kulturnih prava. Međuetnički odnosi u zemlji nastavljaju da budu dobri. **Ipak, Fond za manjine nastavlja da djeluje sa značajnim nedostacima, naročito u pogledu dodjele sredstava i valjanog sprovođenja projekata**” (strana 59),

Odbor je razmatranjem Izvještaja o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2012. godinu /u skladu sa članom 162 Poslovnika Skupštine Crne Gore - kontrolna uloga/ realizovao **četnaestu aktivnost**, utvrđenu Planom aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode za 2014. godinu, sačinjenim na osnovu gore navedenih dokumenata.

Odbor za ljudska prava i slobode je na 35. sjednici, u proširenom sastavu, uz učešće direktora Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, predstavnika Ministarstva za ljudska i manjinska prava, predstavnika nevladine organizacije koja se bavi pitanjima ljudskih prava, u funkciji kontrolne uloge Parlamenta, u skladu sa članom 162 Poslovnika, razmotrio Izvještaj o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2012. godinu.

Uvodno obrazloženje o Izvještaju o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2012. godinu podnio je direktor Fonda Safet Kurtagić, navodeći da je članom 12 Odluke o osnivanju Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava utvrđeno da Fond jednom godišnje podnosi Skupštini Crne Gore Izvještaj o radu i načinu raspodjele sredstava i pojasnio razloge kašnjenja u dostavljanju Izvještaja- Izvještaj o radu Fonda za 2011. godinu u Skupštini je razmatran u novembru 2013. godine, kada je istekao mandat dotadašnjem direktoru Fonda i raspisan konkurs za izbor novog direktora, smatrajući da je pravo i obaveza novoizabranog direktora da sačini Izvještaj o radu, jer ne bi bilo logično da novoizabrani direktor brani Izvještaj koji je sačinio njegov prethodnik. Imajući u vidu da je predstavnicima savjeta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u Upravnom odboru Fonda bio istekao mandat, novoizabranim nijesu bili verifikovani mandati, a imajući u vidu izričite zahtjeve pojedinih manjinskih savjeta da u radu Upravnog odbora Fonda, posebno u odlučivanju o izboru direktora i raspodjeli sredstava Fonda, mogu učestvovati isključivo novoizabrani predstavnici, bili su prinuđeni da raspisivanje dva konkursa: za izbor direktora i za raspodjelu sredstava Fonda pomjere do verifikacije mandata novim članovima Upravnog odbora iz reda manjinskih nacionalnih savjeta. Takođe, saopštio je da su u vrijeme sačinjavanja Izvještaja u Fondu boravili i službenici Državne revizorske institucije.

U isto vrijeme sa radom je počela Radna grupa Ministarstva za ljudska i manjinska prava koja je imala zadatak da razmotri model funkcionisanja i način raspodjele sredstava Fonda. Smatrajući da su njihovi izvještaji trebali da budu sastavni dio ovog Izvještaja kasnilo se sa dostavljanjem Izvještaja Skupštini Crne Gore. Direktor Kurtagić je istakao da je napravio i dostavio obiman Izvještaj iz razloga što su na prethodnim sjednicama Odbora za ljudska prava i slobode prilikom razmatranja izvještaja Fonda postavljana brojna pitanja, pa je nastojao da u Izveštaju za 2012. godinu da odgovore na pitanja i na primjedbe u vezi sa radom Fonda u prethodnom periodu.

Podsjetio je da je Odluka Upravnog odbora o prvoj raspodjeli sredstava Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2012. godinu poništena od strane Upravnog suda. U Izvještaju je informisao o postupanju Fonda po Presudi Upravnog suda. Takođe, dao je i komentare na rad Radne grupe za izradu akata o radu Fonda za manjine koju je formirao Odbor za ljudska prava i slobode. Podsjetio je da je Radna grupa imala zadatak da izvrši razmatranje i eventualno redefinisavanje modela organizacije i načina raspodjele sredstava Fonda. Smatra da su poslanici putem Izvještaja dobili kvalitetne informacije o radu Fonda.

Predstavnici NVO “Građanska alijansa” su, zahvaljujući Odboru na kontinuirano dobroj saradnji, podsjetili da su saradnjom poslanika i nevladinog sektora pokrenute brojne teme, kao što su pitanja koja se odnose na torturu, stanje u zatvorima i pritvorskim jedinicama, LGBT

prava i ocijenili da je zajedničkim djelovanjem mnogo toga poboljšano u navedenim oblastima. Predsjednik NVO "Građanska alijansa" je saopštio da se njihova organizacija uglavnom fokusira na razmatranje problema koji postoje u našem društvu, ocijenivši da je Fond jedna od institucija u kojoj tokom poslednjih pet godina ne vide nikakve pomake. Podsjetio je:

- u Izvještajima Evropske komisije o napretku Crne Gore pominje se funkcionisanje Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava,

- u Univerzalnom periodičnom izvještaju Ujedinjenih nacija, takođe,

- Upravni sud Crne Gore je poništio Odluku Fonda o raspodjeli sredstava za 2012. godinu,

- Državna revizorska institucija je dala Preporuke tokom 2011. godine, pa je tokom kontrolne revizije 2012. godine utvrđeno da Fond još ne funkcioniše kako treba i nije ispoštovao Preporuke, što je uočljivo u materijalu koji je NVO „Građanska alijansa“ dostavila članovima Odbora uoči održavanja sjednice,

- I pored konstantnog ukazivanja nevladinog sektora i medija na probleme u ovoj oblasti koji se još ne rješavaju iz više razloga, i dalje je nejasno ko treba da pokrene inicijativu, podsjećajući na rad Radne grupe koju je formirao Odbor, nakon čega je Izvještaj sa preporukama poslat Ministarstvu za ljudska i manjinska prava koji su saopštili da o tome treba da odlučuje Skupština kao osnivač Fonda. Zapravo je proteklo značajno vrijeme, a problemi nijesu riješeni, dok je ogroman novac potrošen i to, po njihovom mišljenju, na nacionalističke projekte koji narušavaju građansku državu Crnu Goru i vode ka segregaciji i povećanju etničke distance.

- o razlozima zbog kojih nije ranije podnio Izvještaj, upitao je da li u našim institucijama postoji "institucionalna memorija" i da li zbog kadrovskih promjena treba da se dovodi u pitanje funkcionisanje institucija. Jasno je da se mora podnijeti izvještaj o tome kako institucija funkcioniše i na koji način raspolaže sredstvima. Smatra da je došao trenutak da poslanici kažu da je vrijeme da se prekine sa ovakvom praksom rada Fonda. Istakao je da postoji konflikt interesa koji više nije konflikt, već „harmonija interesa“.

- takođe, ukazano je i na tajnost rada Fonda, ukazujući da se na zahtjeve nevladinog sektora da prisustvuju sjednicama Upravnog odbora, odgovora da će na samoj sjednici članovi Upravnog odbora odlučiti da li predstavnik nevladinog sektora može da prisustvuje, pa se dešava da nakon odluke Upravnog odbora predstavnik nevladinog sektora treba da dođe na sjednicu za par minuta,

- saopštili su da je "Građanska alijansa" podnijela tužbu Upravnom sudu i na poslednju Odluku o raspodjeli sredstava Fonda iz juna 2014. godine, iz razloga što presuda Upravnog suda iz 2013. godine nikada nije izvršena i

- mišljenja su da se fingiraju pravila i bodovne liste prilikom raspodjele sredstava, zamolivši poslanike da pogledaju Presudu Upravnog suda, Preporuke Državne revizorske institucije, mišljenja međunarodnih organizacija i nedavnu Odluku o raspodjeli sredstava Fonda i da nakon toga procijene kakav je rad Fonda i da zbog toga treba ubrzati i rad na donošenju Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama. Pozvali su članove Odbora za ljudska prava i slobode da ne prihvate Izvještaj Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2012. i Izvještaj za 2013. godinu.

Učestvujući u raspravi poslanici su:

- Poslanik doc.dr Srđa Popović smatra da nije dobro 2014. godine raspravljati o Izvještaju o radu Fonda za 2012. godinu. Mišljenja je da u Izvještaju nedostaje informacija i o projektima koji nijesu prihvaćeni, jer je tabelarno trebalo dostaviti spisak tih projekata i razloge zbog kojih nijesu prihvaćeni- pristiglo je 193 projekta, 92 su odbijena, 91 je prihvaćen, dok za deset nema podataka koji su, smatra, "isparili". Postavio je pitanje da li je tih deset nečijom samovoljnom skrajnuto ili je tehnička greška?

- očekuje od Direktora Fonda odgovore na sva pitanja i optužbe na račun funkcionisanja Fonda, kao i da ponudi detaljna obrazloženja,

- Poslanica Snežana Jonica je saopštila da je neprihvatljivo da Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava dostavlja Izvještaj o radu za 2012. godinu tek 20. maja 2014. godine. Ocijenila je da su u Izvještaju bitne stvari o kojima je trebalo upoznati poslanike, izostavljene,

- saopštila je da je najmanje direktor Fonda imao pravo da komentariše i kvalifikuje rad Radne grupe koju je formirao Odbor za ljudska prava i slobode na način na koji je to uradio, a da pri tome sam Fond ne obavlja svoj posao i direktorovi navodi da je rad Radne grupe okončan na neprimjeren način, što je neprimjerena kvalifikacija od strane direktora Fonda,

- u Izvještaju nije predstavljeno kako su donošene odluke, kojim kriterijumima su se rukovodili članovi Upravnog odbora, šta se desilo sa projektima koji su „isparili“ i šta je suština podržanih i odbijenih projekata,

- saopštila je da je neprihvatljivo da se ne ispunjavaju Preporuke Državne revizorske institucije i postavila pitanje direktoru Fonda otkud mu pravo da u pozitivnom tonu govori o radu Fonda u godini u kojoj je na Upravnom sudu poništena Odluka o raspodjeli sredstava,

- takođe, u Izvještaju se navodi da se Fond suočava sa nedostatkom administrativnih kapaciteta, ali ni tome nije krivac Fond, već Ministarstvo finansija koje nije imalo razumijevanja. Potom slijedi podatak da je Ministarstvo finansija kasnije imalo razumijevanja, ali je Fond procijenio da u tom momentu ne treba popunjavati slobodna radna mjesta, jer su čekali rezultate rada Radne grupe koja je po ocjeni direktora bila „neprimjerena“,

- ocijenila je da na kraju Fond nije ništa uradio na poboljšanju administrativnih kapaciteta, jer su ocijenili da im to ne odgovara, podsjećajući da je prethodnih godina Direktor Fonda govorio kako nema dovoljno novca i kapaciteta čak ni za ispunjavanje Preporuka Državne revizorske institucije čije ispunjavanje ne smije da se dovede u pitanje i onda je Direktor Fonda baš tada kupio izuzetno luksuzno auto kako bi na taj način „doprinio kredibilitetu manjina u društvu“,

- da li u Poslovniku o radu Fonda postoje jasna pravila za održavanje elektronske sjednice i da li je definisano o kojim temama se može raspravljati na takvoj sjednici s obzirom da je u 2012. godini o vrlo važnoj temi održana elektronska sjednica,

- Poslanik mr Dritan Abazović je saopštio da nema osnova i logike da Odbor podrži Izvještaj Fonda za 2012. godinu zato što nije ispoštovana Presuda Upravnog suda,

- saopštio je da godinama postoje problemi u Fondu i pokušava se napraviti nova reorganizacija koja bi trebala da doprinese rješavanju tih problema. Složio se sa 90% ocjena koje je o radu Fonda dao predsjednik NVO „Građanska alijansa“, s tim što je naglasio da ne treba generalizovati da su svi projekti koje je Fond podržao nacionalistički, jer ima i projekta koji su vrlo dobri,

- istakao je da atak na Fond nije napad na manjine i da su svi dužni, bez obzira na kulturni i nacionalni identitet, da obezbijede da raspodjela sredstava i projekata bude što kvalitetnija i odgovora onom što bi Fond trebao da radi,

- da Skupština, kao osnivač Fonda, treba što prije da se posveti regulisanju rada Fonda za manjine-moraju se konstatovati problemi i za njihovo rješavanje treba preduzeti konkretne mjere,

- Poslanik Milutin Đukanović je saopštio da Nova srpska demokratija ne pristaje da postoji Srpski nacionalni savjet i ne podržava njegovo finansiranje iz Fonda, te da je to jedan od razloga zašto neće prihvatiti Izvještaj. Istakao je da nije saglasan sa tim da Srbi treba da ostvaruju prava kao manjinski narod, jer ih u Crnoj Gori ima oko 30 odsto. Naveo je da se novac koji dobija Srpski nacionalni savjet koristi za politički obračun sa Novom srpskom demokratijom i Demokratskim frontom, a prilikom raspodjele sredstava postoji konflikt interesa, jer članovi Upravnog odbora sredstva dodjeljuju svojim bliskim nevladinim organizacijama,

- mišljenja je da Upravni odbor ne može sam sebi da daje novac.

Direktor Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava Safet Kurtagić negirao je navode članova Odbora i predstavnika civilnog sektora, naglašavajući da je u funkcionisanju Fonda postignut napredak, a konstatacija da u Fondu nije postignut napredak, ne samo da nije tačna, već je i zlonamjerna. Naglasio je da postepeno otklanjaju slabosti koje su postojale u funkcionisanju i raspodjeli sredstava, pa se iz godine u godine postiže bitan napredak. Ocjena da se milionska sredstva dijele za nacionalističke projekte i projekte koji uništavaju građansku Crnu Goru po mišljenju direktora Kurtagića je posledica nedovoljne obaviještenosti o radu i zadacima Fonda ili je zlonamjerna. Podsjetio je da je Fond osnovan radi podrške projektima koji se bave očuvanjem i zaštitom manjinskih posebnosti u oblasti nacionalnog, etničkog, kulturnog, jezičkog i vjerskog identiteta. Ako je to osnovna definicija Fonda i ako se raspodjela sredstava vrši po odredbama definisanim Zakonom, onda se pojmovi ne shvataju na pravi način. Ocijenio je da je predsjednik Građanske alijanse na prilično grub način okarakterisao rad Fonda tako da je za njega sve što je saopštio neprihvatljivo. Direktor Fonda je saopštio da predstavnici Građanske alijanse nijesu podnosili tužbu Upravnom sudu u godini kada su bili obuhvaćeni raspodjelom sredstava Fonda, a za sve ostale godine podnosili su i tužbe i krivične prijave,

- saopštio da se podaci o projektima mogu naći na web sajtu Fonda, a u Izvještaju je samo broj tih projekata. Saopštio je da daju detaljna obrazloženja za svaku odluku, i o podržanim i o projektima koji nijesu dobili podršku. Ocjene da Fond dijeli sredstva nezakonito su neprihvatljive, s obzirom na sastav Upravnog odbora Fonda kojeg su u početku činili poslanici, predstavnici nacionalnih manjinskih savjeta i predstavnik Ministarstva za ljudska i manjinska prava, što je jasna garancija da predstavnici takvih institucija neće raditi onako kako ne treba.

U vezi sa kvalifikovanjem rada Radne grupe saopštio je da je te komentare uradio u svojstvu člana Radne grupe, a ne direktora Fonda kako bi članovima Odbora za ljudska prava i slobode i poslanicima Skupštine Crne Gore stavio do znanja da rad te Radne grupe nije završen, a da su zaključci donešeni, kako je naveo, nasumično i da tako nasumično donešeni zaključci ne obavezuju ni njega, niti bilo koga, jer su, po njegovoj ocjeni, iskonstruisani i ne predstavljaju suštinu onoga što je radila Radna grupa.

Odluke o raspodjeli sredstava donose se pojedinačno za svaki projekat, komisije predlažu, a Upravni odbor glasanjem usvaja odluke i potrebna je većina od ukupnog broja članova Upravnog odbora, tj. osam glasova za svaku odluku. Konačna odluka predstavlja zbir svih pojedinačnih odluka. Direktor Fonda ne odlučuje o dodjeli sredstava, niti učestvuje u obrazlaganju predloga, ali to ne znači da ne snosi odgovornost za donešene odluke.

Očekuje da će Radna grupa Ministarstva za ljudska i manjinska prava predložiti da se izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama donesu novi akti o radu Fonda i nada se da će to dovesti do poboljšanja, iako ima utisak da je i rad te Radne grupe naglo prekinut.

Na komentare da i Srpski nacionalni savjet dobija sredstva od Fonda odgovorio je da je Srpski nacionalni savjet konstituisan kao i svaki drugi u Crnoj Gori i da shodno tome imaju pravo da apliciraju i dobijaju sredstva u raspodjeli sredstava Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava. Na pitanje da li su predstavnici manjinskih nacionalnih savjeta koju su članovi Upravnog odbora Fonda u konfliktu interesa, direktor Fonda je odgovorio da su od Komisije za sprečavanje sukoba interesa dobili tumačenje da nijesu i da samo ne mogu učestvovati u donošenju odluke o svojim projektima, a imaju pravo da konkurišu.

- Leon Djokaj, pomoćnik ministra za ljudska i manjinska prava je saopštio da u raspodjeli iz 2012. godine koju je oborio Upravni sud nije učestvovao, odnosno da je učestvovao u radu Upravnog odbora, ali ne i u donošenju odluka. Veoma mali broj multietničkih projekata se podržava, a te godine konkretno nije podržan nijedan multietnički projekat,

- Poslovníkom o radu Fonda nije definisano održavanje elektronskih sjednica,

- ne slaže se da organizacije koje se bave ljudskim pravima ne mogu da apliciraju sa projektom koji se tiče manjinskih prava ukoliko se tiče određene nacionalne manjine. Podsjetio je da su nekad takvi projekti dobijali poršku, a u drugim situacijama nijesu,

- izrazio je nadu i očekivanje da će se izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama detaljno regulisati rad Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode, dr Halil Duković je ocijenio da je u radu Fonda bilo određenih nepravilnosti o čemu je bilo riječi i u nekoliko Izvještaja Evropske komisije o napretku Crne Gore. Postoje i određeni pozitivni pomaci u radu Fonda. Jedno vrijeme dodjela sredstava se vršila na osnovu procentualnog učešća manjina u strukturi stanovništva. Kasnije je ta odredba Zakona izmijenjena, pa se odlučivalo na osnovu kvaliteta projekata. Mišljenja je da je jedan mali broj projekata bio na granici nacionalističkog. Međutim, postoji veliki broj projekata koji su veoma dobri, a najbolja adresa, maltene i jedina, za dobijanje sredstava za realizaciju projekata manjinskih naroda jeste Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava.

Mora se priznati da je Fond u velikoj mjeri opravdao svoje postojanje. Predsjednik Odbora je podsjetio na iskustvo sa kojim su članovi Odbora upoznati prilikom studijske posjete Parlamentu Hrvatske i uvjerali se da podnosioci projekata koji dobiju sredstva za njihovu realizaciju, potpisuju izjavu, a nakon toga ako ne podnesu izvještaj ili sredstva utroše nenamjenski, ne samo da moraju sredstva vratiti, već i krivično odgovaraju. Smatra da bi i u Crnoj Gori to trebalo detaljnije urediti.

Predsjednik je saopštio da su projekti dobri, ali problem je u trošenju sredstava, tako da se mora više raditi na praćenju realizacije projekata. U vezi sa sastavom Upravnog odbora Fonda, mišljenja je da predstavnici nacionalnih savjeta ne treba da budu u Upravnom odboru ukoliko se sredstva dijele nacionalnim savjetima.

Predsjednik Odbora je ocijenio da je Fond doprinio poboljšanju položaja manjinskih naroda, a složio se sa poslanikom Abazovićem da se ovdje ne „sudi“ manjinama, već govori o radu jedne institucije koja se bavi manjinama. Izrazio je uvjerenje da će se funkcionisanje Fonda detaljnije regulisati izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama. Pozvao je članove Odbora da prihvate Izvještaj Fonda, uz nadu da će se rad Fonda poboljšati putem predstojećih izmjena Zakona planiranog Programom Vlade za III kvartal 2014. godine.

Nakon rasprave za Izvještaj o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2012. godinu **tri poslanika su glasala „za“, dok su tri poslanika bila „protiv“.**

Odbor za ljudska prava i slobode, zbog ishoda glasanja (tri glasa „za“ i tri glasa „protiv“), **nema predlog prema Skupštini o Izvještaju o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2012. godinu.**

Poslanici Snežana Jonica, mr Dritan Abazović i Milutin Đukanović su izdvojili mišljenje.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine, određen je poslanik dr Halil Duković, predsjednik Odbora.

DRUGA TAČKA- IZVJEŠTAJ O RADU FONDA ZA ZAŠTITU I OSTVARIVANJE MANJINSKIH PRAVA ZA 2013. GODINU koji je podnio Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava

U cilju racionalnosti rada, Odbor za ljudska prava i slobode, rukovođen približno istim sadržajem Izvještaja o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2013. godinu, odlučio je da se o istom izjasni.

Odbor za ljudska prava i slobode, zbog ishoda glasanja (tri glasa „za“ i tri glasa „protiv“), nema predlog prema Skupštini o Izvještaju o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2013. godinu.

Na osnovu čl. 69 i 162 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore sa 35. sjednice od 10. jula 2014. godine, podnosi Skupštini

IZVJEŠTAJ O RAZMATRANJU IZVJEŠTAJA O RADU FONDA ZA ZAŠTITU I OSTVARIVANJE MANJINSKIH PRAVA ZA 2013. GODINU

Odbor za ljudska prava i slobode je i u 2014. godini nastavio sa aktivnostima utvrđenim Planom aktivnosti za 2014. godinu, posvećenim nastavku aktivnosti u procesu pristupanja Evropskoj uniji i ispunjenju obaveza utvrđenih Rezolucijom Evropskog parlamenta o Crnoj Gori od 6. februara 2014. godine, Izvještajem Evropske komisije o napretku Crne Gore iz oktobra 2013. godine, kao i onim u funkciji ukidanja monitoringa PSSE uvedenog Crnoj Gori juna 2012. godine Rezolucijom 1890, naročito kroz realizaciju obaveza iz akcionih planova Vlade za poglavlja 23 i 24 u funkciji izgradnje efikasnih institucija i društva vladavine prava, kao preduslova za dalji demokratski razvoj države Crne Gore.

Polazeći od navoda iz Izvještaja Evropske komisije o napretku Crne Gore za 2013. godinu: „*Crna Gora nastavlja da obezbjeđuje poštovanje i zaštitu manjina i kulturnih prava. Međuetnički odnosi u zemlji nastavljaju da budu dobri. Ipak, Fond za manjine nastavlja da djeluje sa značajnim nedostacima, naročito u pogledu dodjele sredstava i valjanog sprovođenja projekata*” (strana 59),

Odbor je razmatranjem Izvještaja o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2013. godinu/u skladu sa članom 162 Poslovnika Skupštine Crne Gore -kontrolna uloga/ realizovao petnaestu aktivnost, utvrđenu Planom aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode za 2014. godinu, sačinjenim na osnovu gore navedenih dokumenata.

Odbor za ljudska prava i slobode je na 35. sjednici, u proširenom sastavu, uz učešće direktora Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, predstavnika Ministarstva za ljudska i manjinska prava, predstavnika nevladine organizacije koja se bavi pitanjima ljudskih prava, u funkciji kontrolne uloge Parlamenta, u skladu sa članom 162 Poslovnika, razmotrio Izvještaj o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2013. godinu.

U objedinjenoj raspravi, ocijenjeno je da je Izvještaj o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2013. godinu približno istog sadržaja kao i Izvještaj o radu Fonda za 2012. godinu i saopštene su slične kritike na rad Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava.

Leon Djokaj, pomoćnik ministra za ljudska i manjinska prava je izrazio nadu i očekivanje da će se izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama detaljno regulisati rad Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode, dr Halil Duković je ocijenio da je u radu Fonda bilo određenih nepravilnosti o čemu je bilo riječi i u nekoliko Izvještaja Evropske komisije o napretku Crne Gore. Postoje i određeni pozitivni pomaci u radu Fonda. Jedno vrijeme dodjela sredstava se vršila na osnovu procentualnog učešća manjina u strukturi stanovništva. Kasnije je ta odredba Zakona izmijenjena, pa se odlučivalo na osnovu kvaliteta projekata. Mišljenja je da je jedan mali broj projekata bio na granici nacionalističkog. Međutim, postoji veliki broj projekata koji su veoma dobri, a najbolja adresa, maltene i jedina, za dobijanje sredstava za realizaciju projekata manjinskih naroda jeste Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava.

Mora se priznati da je Fond u velikoj mjeri opravdao svoje postojanje. Predsjednik Odbora je podsjetio na iskustvo sa kojim su članovi Odbora upoznati prilikom studijske posjete Parlamentu Hrvatske i uvjerali se da podnosioci projekata koji dobiju sredstva za njihovu realizaciju, potpisuju izjavu, a nakon toga ako ne podnesu izvještaj ili sredstva utroše nenamjenski, ne samo da moraju sredstva vratiti, već i krivično odgovaraju. Smatra da bi i u Crnoj Gori to trebalo detaljnije urediti.

Predsjednik je saopštio da su projekti dobri, ali problem je u trošenju sredstava, tako da se mora više raditi na praćenju realizacije projekata. U vezi sa sastavom Upravnog odbora Fonda, mišljenja je da predstavnici nacionalnih savjeta ne treba da budu u Upravnom odboru ukoliko se sredstva dijele nacionalnim savjetima.

Predsjednik Odbora je ocijenio da je Fond doprinio poboljšanju položaja manjinskih naroda. Izrazio je uvjerenje da će se funkcionisanje Fonda detaljnije regulisati izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama. Pozvao je članove Odbora da prihvate Izvještaj Fonda, uz nadu da će se rad Fonda poboljšati putem predstojećih izmjena Zakona planiranog Programom Vlade za III kvartal 2014. godine.

Rukovođen približno istim sadržajem Izvještaja o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2013. godinu sa sadržajem Izvještaja o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2012. godinu, Odbor za ljudska prava i slobode je odlučio da se o istom izjasni.

Za Izvještaj o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2013. godinu **tri poslanika su glasala "za", dok su tri poslanika bila "protiv"**.

Odbor za ljudska prava i slobode, zbog ishoda glasanja (tri glasa "za" i tri glasa "protiv"), **nema predlog prema Skupštini o Izvještaju o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2013. godinu.**

Poslanici Snežana Jonica, mr Dritan Abazović i Milutin Đukanović su izdvojili mišljenje.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine, određen je poslanik dr Halil Duković, predsjednik Odbora.

TREĆA TAČKA- TEKUĆA PITANJA

- (1) DOPIS MARIJANE LAKOVIĆ DRAŠKOVIĆ, BR. 00-63-8/14-16/6 OD 25. JUNA 2014. GODINE;**
- (2) DOPIS ZAMJENICE ZAŠTITNIKA LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE ZA PRAVA DJETETA NEVENKE STANKOVIĆ, BR. 00-63-8/14-23 OD 26. JUNA 2014. GODINE I**
- (3) DOPIS- ZAHTJEV ZA ODGOVOR NVO „UPIS“- UDRUŽENJE PRIREĐIVAČA IGARA NA SREĆU CRNE GORE, BR. 00-63-8/14-24 OD 2. JULA 2014. GODINE.**

Članovi Odbora su se upoznali i sa tri dopisa upućena Odboru u periodu od prethodne do ove sjednice, a to su:

- Dopis Marijane Laković Drašković, br. 00-63-8/14-16/6 od 25. juna 2014. godine;
- Dopis Zamjenice Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za prava djeteta Nevenke Stanković, br. 00-63-8/14-23 od 26. juna 2014. godine i
- Dopis-Zahtjev za odgovor NVO „UPIS“- Udruženje priređivača igara na sreću Crne Gore, br. 00-63-8/14-24 od 2. jula 2014. godine.

Predsjednik Odbora je saopštio da se Dopis Marijane Laković Drašković odnosi na izlaganje Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore Šućka Bakovića na 32. sjednici Odbora, održanoj 16. juna 2014. godine na kojoj je razmotren Izvještaj o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2013. godinu.

Takođe, naveo je da Dopisom iz institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, potpisanim od Zamjenice Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za prava djeteta, Nevenke Stanković obavještavaju Odbor da Institucija Zaštitnika nije u mogućnosti da završi postupak po Predstavci NVO „UPIS“, koju je instituciji Zaštitnika, u skladu sa Zaključkom o postupanju po predstavkama, uputio Odbor za ljudska prava i slobode. Navode da nijesu u mogućnosti da završe postupak jer nijesu dobili izjašnjenje od Kolegijuma Predsjednika Skupštine.

S tim u vezi, Predsjednik je saopštio da je uputio Dopis Kolegijumu Predsjednika da se postupi u skladu sa Zahtjevom Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore sa pozivom na član 57 Ustava Crne Gore i u skladu sa relevantnim propisima koji regulišu ovu oblast.

Takođe, u vezi sa Zahtjevom za odgovor NVO „UPIS“- Udruženje priređivača igara na sreću Crne Gore povodom njihove predstavke, predsjednik Odbora dr Halil Duković je obavijestio članove Odbora da je uputio Odgovor NVO „UPIS“ kojim ih je obavijestio o postupanju Odbora povodom njihove predstavke.

Sjednica je završena u 11 sati i 45 minuta.

ZAPISNIK SAČINILA
SEKRETAR ODBORA
Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA
dr Halil Duković